

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
प्रशासन सेवा अन्तर्गत उपभोक्ता तथा आर्थिक विश्लेषण, समूह, उप निर्देशक पदको
आन्तरिक तथा खुला प्रतियोगिताको लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम, २०६५

लिखित परीक्षा

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	अंक भार	समय
प्रथम पत्र	दूरसञ्चार सेवा र व्यवस्थापन तथा कानून र नियमन (सर्वै सेवाको लागि)	१००	विषयगत उत्तर विश्लेषणात्मक र समाधानमूलक उत्तर	१० X ८ = ८० १ X २० = २०	३ घण्टा
द्वितीय पत्र	आर्थिक विश्लेषण: सिद्धान्त र व्यवहार	१००	विषयगत उत्तर समस्या समाधान	८ X १० = ८० १ X २० = २०	३ घण्टा
तृतीय पत्र	उपभोक्ता, वित्तीय तथा व्यवसाय विश्लेषण	१००	विषयगत उत्तर समस्या समाधान	८ X १० = ८० १ X २० = २०	३ घण्टा

१. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा अंग्रेजी वा नेपाली अथवा अंग्रेजी र नेपाली दुवै हुन सक्नेछ ।
२. यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन् ।
३. द्वितीय पत्रको समाधानमूलक प्रश्नको उत्तर आवश्यकता अनुसार निम्नानुसार चार भागमा विभाजन गरी प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ:
 - (क) पहिलो भागमा समस्याको पहिचान
 - (ख) दोश्रो भागमा समस्या समाधानको लागि मौजुदा सरकारी नीति र कार्यक्रम
 - (ग) तेश्रो भागमा समस्या समाधानको लागि सुझाव
 - (घ) चौथो भागमा सुझाव कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन गर्ने ठोस तरिका
४. द्वितीय र तृतीय पत्रको खण्ड -ख) को विषयगत प्रश्नहरूको स्वरूप निम्नानुसार हुन सक्नेछ :
 - ४.१ लामो उत्तर दिने पूरा प्रश्नहरू सोध्न सकिनेछ ।
 - ४.२ २० अङ्कको एउटै प्रश्नलाई दूई वा दूई भन्दा बढी भागमा (Two or more parts of a single question) विभाजन गरी सोध्न सकिनेछ ।
 - ४.३ एउटा प्रश्न अन्तर्गत दूई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
५. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ (तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्दछ ।
६. यस भन्दा अगाडि लागू भएका माथि उल्लिखित सेवा, समूह, उपसमूहहरूका पाठ्यक्रमहरू खारेज गरिएका छन् ।
७. पाठ्यक्रम लागू मिति: २०६५।३।..... देखि लागू हुनेछ ।

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
प्रशासन सेवा अन्तर्गत उपभोक्ता तथा आर्थिक विश्लेषण समूहको उप निर्देशक पदको
आन्तरिक तथा खुला प्रतियोगिताको लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम, २०६५

द्वितीय पत्रः आर्थिक विश्लेषणः सिद्धान्त र व्यवहार

पूर्णाङ्क १००

खण्ड (क)

1. Microeconomics

30

1.1 Basic Concept

- 1.1.1 Micro & Macro Economics
- 1.1.2 Static & Dynamic Analysis
- 1.1.3 Market Economics
- 1.1.4 Welfare Economics
- 1.1.5 Managerial Economics
- 1.1.6 Economic System

1.2 Theories of Consumer Behavior:-

- 1.2.1 Consumer's Equilibrium,
- 1.2.2 Price Effect, Income Effect and Substitution Effects,
- 1.2.3 Consumer Surplus,

1.3 Demand and Supply Analysis:-

- 1.3.1 Demand Forecasting and Methods
- 1.3.2 Supply Side and Supply Constraints
- 1.3.3 Elasticity of Demand and Supply

1.4 Objectives of the Firm

1.5 Theories of Cost and Revenue

- 1.5.1 Average Cost Pricing
- 1.5.2 Marginal Cost Pricing
- 1.5.3 Factor Pricing & Income Distribution

1.6 Theory of Production & Technological Change

1.7 Investment Decision

1.8 Perfect Competition, Monopoly, Monopolistic Competition

1.8 Relationship between Saving, Investment and Rate of Interest

1.9 Market Structure and Equilibrium of Firm and Industry

खण्ड (ख)

2. Macro Economics

25

- 2.1 National Income accounting
 - Measurements of National income & national product
 - National income & product accounting in Nepal - its importance and limitation
- 2.2 Supervision, monitoring and control
- 2.3 Regulatory Role of State in Market Economy, Price Regulation.
- 2.4 Promotional Role of the Government.
- 2.5 Government Response to market Failure
- 2.6 Regulatory Response to Incentive Failures
- 2.7 Regulatory Response to Structural Failures
- 2.8 Public Utility Regulation and Patent Rights
- 2.9 Inflation and Unemployment
- 2.10 Fiscal Policy, Monetary Policy, and Public Policy.
- 2.11 Trade Cycle: Causes and Consequences
- 2.12 Role of Foreign Trade and Aid in Nepal's Economic Development
- 2.13 Circular Flow of Income and Expenditure
- 2.14 Annual Budget of GoN: Formulation, Implementation, Monitoring and Evaluation Medium Term Expenditure Framework (MTEF), Current Periodic Plan, Planning History of Nepal

खण्ड (ग)

3. Nepalese Economy and Its Global Linkage

15

- 3.1 विश्वव्यापीकरण र नेपाल
- 3.2 नेपालको विकासमा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरु
- 3.3 विश्वव्यापार संगठन र सेवासम्बन्धी सामान्य सम्झौता (GATs or general agreement on trade in services)
- 3.4 बौद्धिक सम्पत्तिसम्बन्धी (TRIPs or trade related aspects of intellectual property rights)
- 3.5 Multinational Company
- 3.6 Foreign Direct Investment (वैदेशिक प्रत्यक्ष लगानी)
- 3.7 अन्तरआवद्धता सामान्य जानकारी
- 3.8 Market Structure for Interconnection Negotiation
- 3.9 Telecom Market Segmentation
- 3.11 Tariff Controls, Quality of services and Data Protection
- 3.12 IUC (Interconnection Usage Charge) अन्तरआवद्धता शुल्क
- 3.13 नेपालमा वैदेशिक सहायता प्राप्त गर्ने प्रक्रिया र नेपालको अर्थ व्यवस्थामा वैदेशिक सहायताको स्थान
- 3.14 निजीकरण, व्यावसायीकरण र उदारीकरण
- 3.15 Unemployment Causes and Consequences

खण्ड (घ)

4. Anti-Competition Behavior and Competition Policy

10

- 4.1 Basic Concept of Competition Policy
- 4.2 Anti-Competitive Behavior
 - 4.2.1 Separate Accounting
 - 4.2.2 Developing the Market
 - 4.2.3 Market Shares
 - 4.2.4 Market Segmentation
 - 4.2.5 Information to Customers
 - 4.2.6 Use of dominant Position
- 4.3 Antitrust Policy
- 4.4 Price Cap Regulation, Price controls

खण्ड (ङ) समस्या समाधान

२०

माथिको विषयहरूबाट विषयगत प्रश्नहरू १० वटा सोधिनेछ, जसबाट ८ वटा प्रश्नको उत्तर दिनु पर्नेछ र समस्या समाधान गर्ने २० अंकका प्रश्न २ वटा सोधिने छ र एउटाको उत्तर दिनु पर्नेछ ।

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
प्रशासन सेवा अन्तर्गत उपभोक्ता तथा आर्थिक विश्लेषण, समूहको उप निर्देशक पदको
आन्तरिक तथा खुला प्रतियोगिताको लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम, २०६५

तृतीय पत्र: उपभोक्ता, वित्तीय तथा व्यवसाय विश्लेषण
(Consumer, Financial and Business Analysis)

पूर्णाङ्क १००

खण्ड (क)

1. Financial Analysis:

20

- 1.1 मूल्य निर्धारणका आधार र मूल्य सिद्धान्तमा समयको महत्व
- 1.2 आर्थिक परिसूचक (Economic Indicators)
- 1.3 Capital Budgeting (पूँजीगत बजेट) को अर्थ महत्व एवं तरिकाहरु:
- 1.4 Method of Project Appraisal: Pay Back Period, NPV, Internal Rate of Return (IRR), Profitability Index etc.
- 1.5 सामाजिक लागत लाभ विश्लेषण (Social Cost Benefit Analysis)
- 1.6 Concept of Shadow Price
- 1.7 Cost Analysis:- Actual, Forecast, Hypothetical, Fixed, Variable , Incremental , Direct, Indirect, Overhead, Running Cost, Common and Joint Cost, Economic Cost, Accounting Cost and Break Even Point
- 1.8 Project Plan and Proposal
 - 1.8.1 Business Plan (व्यापार योजना)
 - 1.8.2 Economic Plan (आर्थिक योजना)
 - 1.8.3 Market Plan (बजार योजना)

खण्ड (ख)

2. Business Analysis

25

- 2.1 Business Environment (व्यावसायिक वातावरण)
- 2.2 Social Responsibility of Business (व्यवसायको सामाजिक उत्तरदायित्व)
- 2.3 Corporate Strategy (संस्थागत रणनीति)
- 2.4 Levels of Strategy (रणनीति योजना)
- 2.5 Competitive Environment (प्रतिस्पर्धात्मक वातावरण)
- 2.6 Identifying Competitive Position (प्रतिस्पर्धात्मक स्थिति पहिचान)
- 2.7 Market Attractiveness & Business Strength (बजार आकर्षण तथा व्यावसायिक शक्ति)
- 2.8 Environmental Threat & Opportunity Profile-ETOP (वातावरणीय अवसर तथा चुनौति प्रोफाइल)
- 2.9 Value-Chain Analysis (महत्व श्रृंखला विश्लेषण)
- 2.10 Comparative Analysis (तुलनात्मक विश्लेषण)
- 2.11 SWOT Analysis (स्वट विश्लेषण)

खण्ड (ग)

3. Consumer Analysis

15

- 3.1 उपभोक्ता स्वभावको परिचय
- 3.2 उपभोक्ताको ज्ञान, बुझाई व्यक्तित्व, दृष्टिकोण
- 3.3 उपभोक्ताहरूको हितको लागि लिइनुपर्ने अल्प तथा दिर्घकालिन नितिहरू
- 3.4 उपभोक्ता हित संरक्षण सम्बन्धी धारणा
- 3.5 विश्वव्यापिकरण र उपभोक्ता हित संरक्षण
- 3.6 उपभोक्ता हित संरक्षणमा प्रतिस्पर्धा बजारको भूमिका
- 3.7 नेपालमा उपभोक्ता हित संरक्षण नीति एवं व्यावहारिक पक्ष
- 3.8 उपभोक्ता हित संरक्षणमा गैरसरकारी क्षेत्र र नागरिक समाजको भूमिका
- 3.9 उपभोक्ता हित संरक्षण, समस्या, चुनौती तथा समाधान उपायहरू

खण्ड (घ)

4. Protection of Consumer Interest:

20

- 4.1 Monitoring of QoS benchmarks as set out by NTA for the different telecommunications services.
- 4.2 Obligations of Service Providers to customers, as ensured by the QoS Parameters benchmarks adopted by the NTA, as regards to:., Publication of areas with availability of telephone 'on demand', Provision of registered numbers for all demands, and provision of telephone within specified time frame, Maintaining of waiting list and release of lines in a non-discriminatory manner, Specifying of response time for assistance to customers., Promptness in attending to and clearing of customers' billing complaints. Benchmarks indicating percentage of customers satisfied with reliability & availability of network, billing performance, help/enquiry services and overall customer satisfaction.
- ४.३ उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०५४, उपभोक्ता संरक्षण नियमावली, २०५५, मध्यस्थता ऐन, २०५५ र प्रतिस्पर्धा प्रवर्धन तथा बजार संरक्षण ऐन, २०६३

खण्ड (ङ) समस्या समाधान

२०

माथिको विषयहरूबाट विषयगत प्रश्नहरू १० वटा सोधिनेछ जसबाट ८ वटा प्रश्नको उत्तर दिनु पर्नेछ र समस्या समाधान गर्ने २० अंकका प्रश्न २ वटा सोधिने छ र एउटाको उत्तर दिनु पर्नेछ ।